

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19czerwca 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: protokolant sądowy – stażysta Patrycja Żuk

po rozpoznaniu w dniu 19czerwca 2012r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

przeciwko (...) sp. z o.o. z/s w K.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje (...) sp. z o.o. z/s w K. wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowień wzorca umowy o treści:

1. "Płatnik może wypowiedzieć umowę po upływie 14 dni od daty jej zawarcia, ze skutkiem na koniec miesiąca, następującego po dacie wypowiedzenia i ma prawo żądać zwrotu wpłaconych pieniędzy w, proporcjonalnej do niewykorzystanego kursu części. Zwrot pieniędzy nie obejmuje kosztów, które (...) ponosi w całości z chwilą zawarcia umowy z uczestnikiem kursu, w tym w szczególności:

a) wynagrodzenia sieci dystrybucyjnej, kosztów wydania i dostarczenia materiałów dydaktycznych, telefonów powitalnych, założenia teczki ucznia co stanowi łącznie kwotę 1500 PLN (jeden tysiąc pięćset złotych);

b) kosztów opracowanych, sprawdzonych odesłanych testów kontrolnych oraz arkusza początkowego w kwocie 110 PLN (sto dziesięć złotych) każdy

c) pozostałych wydatków z tytułu przesyłek pocztowych i opłat z tytułu przelewów bankowych lub przekazów pocztowych w kwocie 25.00 PLN (dwadzieścia pięć złotych)."

2. "Brak zapłaty przez płatnika pełnej kwoty za kurs w terminie 30 dni od daty zawarcia umowy jest traktowane jak wypowiedzenie umowy przez płatnika."

3. "Zwrot pieniędzy o których mowa w par.7 ust. 2 i 3, może nastąpić po spełnieniu wszystkich warunków rezygnacji, w tym podania przez płatnika numeru konta bankowego, na który zwrot pieniędzy ma być dokonany, a także po odesłaniu do (...) kompletnych materiałów dydaktycznych.(...) Brak oświadczenia płatnika, w terminie 30 dni od daty otrzymania wezwania, co do sposobu zwrotu kwoty, o której mowa w par. 7 ust. 2 i 3 poprzez wskazanie nr konta lub oświadczenie iż odnośna kwota ma zostać zwrócona przekazem pocztowym na adres płatnika – poczytuje się za rezygnację płatnika z żądania zwrotu przedmiotowej sumy i powoduje wygaśnięcie tego prawa płatnika." II. Zasądza od (...) sp. z o.o. z/s w K. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł.(trzysta sześćdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

III. Obciąża (...)sp. z o.o. z/s w K. kwotą 600 zł (sześćset) tytułem stałej opłaty sądowej od pozwu i nakazuje pobranie tej kwoty od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie.

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt (...) sp. z o.o. z/s w K. .

SSO Witold Rękosiewicz.

Sygn. Akt XVII AmC 359/11

UZASADNIENIE

Powód Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z/s w W. pozwem z dnia 11 lutego 2011 r. wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazanie pozwanemu (...) Sp. z o.o. w K. wykorzystywania w umowach z konsumentami następujących postanowień wzorca umownego pod nazwą „Zgłoszenie na kurs prowadzony przez (...) - Umowa” stosowanego przez pozwanego przy wykonywaniu działalności gospodarczej w brzmieniu:

1. „Płatnik może wypowiedzieć umowę po upływie 14 dni od daty jej zawarcia, ze skutkiem na koniec miesiąca, następującego po dacie wypowiedzenia i ma prawo żądać zwrotu wpłaconych pieniędzy w proporcjonalnej do niewykorzystanego kursu części. Zwrot pieniędzy nie obejmuje kosztów, które (...) ponosi w całości z chwilą zawarcia umowy z uczestnikiem kursu, w tym w szczególności:

a) wynagrodzenia sieci dystrybucyjnej, kosztów wydania i dostarczenia materiałów dydaktycznych, telefonów powitalnych, założenia teczki ucznia Cop stanowi łącznie kwotę 1500 PLN (jeden tysiąc pięćset złotych).

b) kosztów opracowanych, sprawdzonych odesłanych testów kontrolnych oraz arkusza początkowego w kwocie 110 PLN (sto dziesięć złotych) każdy.

c) pozostałych wydatków z tytułu przesyłek pocztowych w kwocie 25,00 PLN (dwadzieścia pięć złotych” (par. 7 ust. 3 umowy),

2. „Brak zapłaty przez płatnika pełnej kwoty za kurs w terminie 30 dni od daty zawarcia umowy jest traktowane jako wypowiedzenie umowy przez płatnika.” (par. 7 ust. 3a umowy)

3. „Zwrot pieniędzy, o których mowa w § 7 ust. 2 i 3, może nastąpić po spełnieniu wszystkich warunków rezygnacji, w tym podania przez Płatnika numeru konta bankowego, na który zwrot pieniędzy ma być dokonany, a także po odesłaniu do (...) kompletnych materiałów dydaktycznych (...) Brak oświadczenia płatnika, w terminie 30 dni od daty otrzymania wezwania, co do sposobu zwrotu kwoty, o której mowa w § 7 ust. 2 i 3 poprzez wskazanie nr konta lub oświadczenie iż odnośna kwota ma zostać zwrócona przekazem pocztowym na adres płatnika – poczytuje się rezygnację płatnika z żądania zwrotu przedmiotowej sumy i powoduje wygaśnięcie tego prawa płatnika.”

W uzasadnieniu powód zarzucił, iż kwestionowane postanowienia wzorca stosowanego przez pozwanego są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumentów. Stanowią więc niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1kc.

Odnosnie pierwszego kwestionowanego postanowienia powód wskazał, iż nakłada ono wyłącznie na konsumenta obowiązek zapłaty ustalonej sumy na wypadek rezygnacji z wykonania umowy, a ponadto zastrzega obowiązek zapłaty przez konsumenta rażąco wygórowanego odstępnego w kwocie 1.635 zł, podczas, gdy całkowity koszt 10 miesięcznego kursu wynosi ok. 2.700 zł. Wskazał, iż zgodnie z poglądami doktryny celem odstępnego jest zrekompensowanie drugiej stronie umowy strat, jakie poniosła, wdając się w umowę, której skutki zostały zniweczone. (vide: W. Popiołek „Kodeks cywilny. Komentarz” pod red. K. Pietrzykowskiego t. 1 s. 864). Z perspektywy strony otrzymującej odstępne stanowi ono świadczenie o funkcji zbliżonej do odszkodowania za wygaśnięcie stosunku zobowiązaniowego (funkcja odszkodowawcza), stąd też w dawniejszej literaturze odstępne określano mianem „odszkodowania za zawód” bądź „kary za zawód” (M. Tenebaum, Instytucja zadatku w polskim prawie cywilnym” WOLTERS KLUWER, 2008, s. 3, A Rzetecka-Gil „LEX” komentarz do art. 396 kc). Tym samym, w ocenie powoda

stosowanie postanowienia tej treści skutkuje przerwaniem na konsumenta (nabywcę) ryzyka gospodarczego, związanego z prowadzoną przez Spółkę działalnością gospodarczą. Wskazał, iż konsument ponosi bowiem określone koszty nawet w sytuacji, gdy nie otrzymuje żadnego dobra, będącego ich równowartością. Brak jest zatem w niniejszej relacji ekwiwalentności wzajemnych świadczeń Szkoły i konsumenta, co jednoznacznie dowodzi, iż takie uregulowanie wzajemnych obowiązków przez Szkołę – korzystającą z przewagi kontraktowej – jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów.

Drugie kwestionowane postanowienie przewiduje w ocenie powoda uprawnienie przedsiębiorcy do jednostronnej interpretacji braku zapłaty jako woli natychmiastowego rozwiązania umowy bez wprowadzenia wymogu uprzedniego wezwania do zapłaty z wyznaczeniem dodatkowego terminu i zagrożeniem, że brak zapłaty spowoduje rozwiązanie umowy. Wskazał, iż w świetle art. 491 § 1 kc – dotyczącego umów wzajemnych – jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu ciążącego na niej zobowiązania, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni termin do wykonania, z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Powyższe sprzeczne jest również z dobrymi obyczajami, zgodnie z którymi wierzyciel w przypadku zwłoki dłużnika w spełnieniu świadczenia powinien go wezwać do jego spełnienia

Trzecie z kwestionowanych w pozwie postanowień umownych stanowi w ocenie powoda niedozwoloną klauzulę umowną, z uwagi na fakt, iż zgodnie z kwestionowanym postanowieniem nie wskazanie przez konsumenta sposobu spełnienia świadczenia (zwrotu pieniędzy) zwalnia Szkołę z tego obowiązku. Wskazał, że w przypadku rozwiązania umowy strony są zobowiązane zwrócić sobie nawzajem to co sobie świadczyły. Konsument zatem – w tym przypadku – jest zobowiązany dokonać zwrotu otrzymanych materiałów dydaktycznych, a Szkoła zobowiązana jest zwrócić środki finansowe wpłacone przez konsumenta, przy czym, zgodnie z art. 454 kc miejscem spełnienia świadczenia przez Szkołę jest miejsce zamieszkania konsumenta, chyba, że wskazał inny sposób zwrotu, np. przelew na podany rachunek bankowy. W tej sytuacji niedopuszczalne jest – jako rażąco sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy konsumenta – zamieszczenie we wzorcu umowy postanowienia, zgodnie z którym nie wskazanie przez konsumenta sposobu spełnienia świadczenia (zwrotu pieniędzy) zwalnia Szkołę z tego obowiązku.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania.

Pozwany wskazał, iż postanowienie wzorca umowy, ujęte w pkt 1.1. pozwu, było przedmiotem postępowania wyjaśniającego przed Delegaturą UOKiK w K.. Ostatecznie zmodyfikowane postanowienie, w kształcie zasadniczo nieodbiegającym od aktualnego, nie było kwestionowane i zostało zaaprobowane przez Delegaturę UOKiK w K.. Pozwany miał zatem uzasadnione prawo pozostawać w przekonaniu, iż poddane ocenie w stosownym postępowaniu postanowienie nie implikuje jakichkolwiek naruszeń praw konsumenta.

Jako dowód na powyższą okoliczność pozwany wskazał (akta postępowania wyjaśniającego dot. Pozwanego toczącego się przed Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. (znak: (...)) oraz dowód w postaci przesłuchania prokurenta pozwanego).

Stwierdził również, że postanowień wzorca umowy nie można oceniać – z punktu widzenia ich zgodności z dobrymi obyczajami – w oderwaniu od stosowanych przepisów kc, do których nota bene odsyła również przedmiotowy w sprawie wzorzec umowy.

W świetle powyższego podkreślił, iż zgodnie z przepisem art. 746 § 1 kc dający zlecenie (konsument) może je wypowiedzieć w każdym czasie. Powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie (pozwanemu) wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiścić przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę.

Pozwany nie zgodził się z Prezesem UOKiK, że proporcja zastrzeżonego odstępnego do ceny całego kursu nie oddaje, realnej relacji pomiędzy kosztami koniecznymi do poniesienia w razie wypowiedzenia umowy przez konsumenta a wartością świadczenia pozwanego. Zdaniem pozwanej szkoły byłoby tak co najwyżej wtedy, gdyby nie istniał wyżej

cytowany przepis art. 746 § 1 kc. W konsekwencji dla wykazania, iż przedsiębiorca zastrzega sobie rażąco wygórowane odstępnę konsument musiałby wykazać, iż zastrzeżone koszty są rażąco wygórowane w stosunku do tych, których zwrotu i tak szkoła mogłaby mógłby się domagać na podstawie przepisu art. 746 § 1 kc. w relacji do ceny całego kursu. Pozwany stwierdził, iż przy tak pojmowanym zastrzeżeniu zwrotu określonych kosztów, te ostatnie nie są rażąco wygórowane.

Wskazał, iż umowa wyraźnie odsyła – w zakresie nieuregulowanym, dotyczącym możliwości i konsekwencji wypowiedzenia umowy przez pozwanego – do przepisów kc. I tak: przepis art. 746 § 2 stanowi, iż przyjmujący zlecenie może je wypowiedzieć w każdym czasie. Jednakże, gdy zlecenie jest odpłatne, a wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, przyjmujący zlecenie jest odpowiedzialny za szkodę. Konkludując, umowa nie nakłada obowiązku zapłaty na wypadek rezygnacji z wykonania umowy jedynie na konsumenta, albowiem tożsamy obowiązek spoczywa na pozwanym.

Na zakończenie wskazał, iż stosownie do art. 475 § 1, 495 § 1, 493 § 1, 357¹ kc. konsument posiada szereg różnych – stosownie do okoliczności – możliwości prawnych, które świadczą o tym, iż umowa – poprzez stosowne odesłanie m in. do w/w przepisów – w odpowiedni sposób zapewnia ochronę interesów konsumenta.

Odnosnie postanowienia z pkt drugiego pozwu pozwany podkreślił, iż w kapitalnej części umów zawieranych z konsumentami, cena za świadczone przez pozwanego usługi jest regulowana za pośrednictwem instytucji kredytującej usługobiorcę, co czyni ów przepis w zasadzie martwym.

Ponadto, z ostrożności podkreślił, iż przepis art. 491 § 1 kc jest przepisem bezwzględnie obowiązującym, co – w razie uznania, iż wzorzec umowy z nim sprzeczny – uniemożliwia uznanie odnośnego postanowienia tegoż wzorca umowy za niedozwolone postanowienie umowne (vide: Uchwała Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 13 stycznia 2011r. III CZP 119/210. Lex Polonica nr 22445103, Biuletyn Sądu Najwyższego 2011/1- Postanowienie wzorca umowy, sprzeczne z bezwzględnie obowiązującym przepisem ustawy, nie może być uznane za niedozwolone postanowienie umowne (art. 385¹ § 1 kc.

Odnosnie postanowienia z punktu trzeciego pozwu wskazał, iż tak skonstruowana procedura w odpowiednim stopniu dba o interesy zarówno konsumenta jak i pozwanego.

Stwierdził, iż klient najpierw jest wzywany do złożenia stosownego oświadczenia, a nie musi o tym pamiętać lub śledzić wciąż na nowo tekstu umowy.

Po drugie konsument ma 30 dni na skierowanie stosownego oświadczenia do (...) Sp. z o.o., co nie jest na wykonanie dodatkowej czynności terminem rażąco naruszającym jego interes.

Powołał się również na orzeczenie Sądu Apelacyjnego, który za rażące naruszenie interesów konsumentów uznał sytuację, w której w rażący sposób została naruszona równowaga interesów stron poprzez wykorzystanie przez jedną ze stron swojej przewagi przy układaniu wzorca umowy, przy czym „rażące” oznacza znaczne odchylenie przyjętego uregulowania od zasady uczciwego wyważenia praw i obowiązków.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami oznacza zaś wykroczenie przeciw uznanym w społeczeństwie zasadom moralnym lub przyjętej w obrocie uczciwości, a więc próbę obrony praw strony układającej wzorzec na koszt konsumenta, bez dostatecznego brania pod uwagę jego interesów i bez przyznania mu z tego tytułu wyrównania (vide: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 maja 2007r. VI ACa 107/2007, LexPolonica nr 1625371.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył co następuje:

Bezspornym jest, iż pozwany w prowadzonej działalności gospodarczej wykorzystywał przytoczone w pozwie postanowienie umowne. Pozwany temu nie zaprzeczył. Nie zarzucił też niezgodności cytowanych postanowień z treścią stosowanego wzorca umownego. W związku z tym, okoliczności te należało uznać za przyznane w świetle

art. 230 kpc. Pozwany nie twierdził również, że kwestionowane postanowienia były przedmiotem uzgodnień z kandydatami na studentów (konsumentami).

W postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przedmiotem oceny Sądu jest, czy zawarte we wzorcach, kwestionowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy skutkiem tego dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Nie dotyczy to jednak postanowień regulujących główne świadczenia stron, jak cena lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Decydujące znaczenie dla abuzywności tych postanowień ma fakt, czy zostały uzgodnione w sposób indywidualny. W przedmiotowej sprawie, jak wskazano powyżej, nie mamy do czynienia z uzgodnieniem indywidualnym.

Przesłankami abuzywności postanowień wzorca umownego jest zgodne z brzmieniem art. 385¹ § 1 kc ich sprzeczność z dobrymi obyczajami i rażąco naruszenie interesów konsumenta. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on właściwym informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równorzędności stron (tak M. Śmigiel – Wzorce s. 360). Chodzi więc o działanie, które potocznie określane jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

Klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ § 1 k c uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385³ k c. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków czy ryzyka między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry w oderwaniu od konkretnych okoliczności stawiają w gorszym położeniu. Wyliczenie to ma charakter niepełny, przykładowy i pomocniczy. Funkcja jego polega na tym, że zastosowanie we wzorcu umowy postanowień odpowiadających wskazanym w katalogu znacząco ułatwić ma wykazanie, że spełniają one przesłanki niedozwolonych postanowień umownych objętych klauzulą generalną art. 385¹ § 1 k c. W razie wątpliwości ciężar dowodu, że dane postanowienia nie spełniają przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy. – art. 385¹ § 4 k c. Aby uchylić domniemanie, że klauzula umowna zgodna z którąś z przykładowych klauzul wymienionych w art. 385³ k c. jest niedozwolonym postanowieniem umownym należy wykazać, że została ona uzgodniona indywidualnie lub, że nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy mimo swego „niedozwolonego” brzmienia tzn nie spełnia przesłanek z art. 385¹ § 1 k c. Dopiero po wykazaniu tej drugiej okoliczności może dojść do uchylenia domniemania abuzywności.

Oceniając w świetle powyższego pierwsze z kwestionowanych postanowień należy stwierdzić, iż stanowi ono typową klauzulę abuzywną. Jak słusznie wskazał powód, przedsiębiorca nałożył bowiem w stosowanym przez siebie wzorcu wyłącznie na konsumenta – w przypadku wypowiedzenia przez niego umowy – obowiązek zapłaty kosztów zawarcia umowy w wysokości co najmniej 1.635 zł, w sytuacji, gdy całkowity koszt kursu wynosi 2.700 zł, a czas jego trwania ok. 10 miesięcy. Szczególnie rażące w niniejszej sprawie jest zastrzeżenie, że (...) nie zwraca kosztów poniesionych w całości z chwilą zawarcia umowy z uczestnikiem kursu w tym w szczególności kosztów wydania i dostarczenia materiałów dydaktycznych, które na podstawie pkt 5 przedmiotowej umowy płatnik zobowiązuje się zwrócić w ciągu 7 dni od daty rozwiązania umowy wskutek wypowiedzenia. Brak jest ponadto we wzorcu postanowienia regulującego odpowiedzialność przedsiębiorcy względem konsumenta za niewykonanie zobowiązania z przyczyn leżących po stronie pozwanej.

Taka konstrukcja skutków odstąpienia wskazuje, że rozłożenie praw i obowiązków stron umowy jest nierównomierne. Pozwanemu służy prawo do zatrzymania kwoty, co do której zasady określania jej wysokości sam jednostronnie z góry ustalił, a wysokość kwoty, od której zwrotu pozwany jest zwolniony wbrew jego twierdzeniom nie znajduje odzwierciedlenia w poniesionych przez niego kosztach i nie jest uzależniona od ich wysokości.

W świetle powyższego zgodzić należy się z powodem, że kwestionowane postanowienie jest odzwierciedleniem przykładowych klauzul abuzywnych wymienionych w art. 385³ pkt 12, 16 i 17 kc. Wyłącza bowiem obowiązek zwrotu konsumentowi należności za świadczenie nie wykonane w całości lub w części w przypadku rezygnacji konsumenta z nauki. Nakłada jednocześnie na konsumenta, który odstąpił od umowy obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej mimo, że w odniesieniu do świadczeń pieniężnych (a taki charakter ma świadczenie konsumenta) stosowanie kary umownej zostało wyłączone (art. 483 kc).

Drugie z kwestionowanych postanowień przewiduje natomiast, iż przedsiębiorca nie wzywa konsumenta do zapłaty w dodatkowo wyznaczonym terminie, lecz interpretuje zwłokę jako wypowiedzenie umowy ze wszystkimi wynikającymi z tego negatywnymi skutkami dla konsumenta.

Tymczasem, zgodnie z treścią art. 491 § kc jeżeli jedna ze stron dopuszcza się zwłoki w wykonaniu ciążącego na niej zobowiązania, druga strona może wyznaczyć jej odpowiedni termin do wykonania, z zagrożeniem, iż w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu będzie uprawniona do odstąpienia od umowy. Przepis ten odwołuje się zatem wprost do dobrych obyczajów, a jego niezastosowanie skutkuje ich rażącym naruszeniem.

W tej materii na uwagę nie zasługuje również argumentacja pozwanego dotycząca bezwzględności obowiązywania przedmiotowego zapisu. Zapis ten nie nakłada bowiem na stronę obowiązku, a jedynie przewiduje możliwość wyznaczenia stronie dodatkowego terminu do zapłaty.

Odnosnie postanowienia z pkt trzeciego pozwu Sąd podzielił w całości stanowisko powoda dotyczące abuzywności kwestionowanego postanowienia. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż w przypadku rozwiązania umowy, strony są zobowiązane zwrócić sobie nawzajem to, co sobie świadczyły. Zatem Szkoła obowiązana jest dokonać zwrotu środków pieniężnych wpłaconych przez konsumenta i żadną miarą nie może zostać z powyższego zwolniona. Należy zauważyć, iż zgodnie a przepisem art. 454 kc. miejscem spełnienia świadczenia przez Szkołę jest miejsce zamieszkania konsumenta, chyba, że wskazał inny sposób zwrotu np. przelew na podany rachunek bankowy. W związku z powyższym działanie powoda polegające na próbie uchylenia się od odpowiedzialności za zwrot konsumentowi uiszczonych opłat należy ocenić jako karygodne i nie podlegające ochronie przepisami prawa.

Zważyć należało, że zgodnie z art. 385¹ § 1 kc niedozwolonymi postanowieniami umownymi są takie postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które nie zostały z nim uzgodnione indywidualnie, kształtują prawa i obowiązki konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i nie dotyczą głównych świadczeń stron o ile postanowienia określające te świadczenia nie zostały sformułowane jednoznacznie.

Jak wynika z materiału sprawy treść wzorca zawierająca kwestionowane klauzule nie jest indywidualnie konsultowana i ustalana z konsumentami korzystającymi z usług pozwanego.

Jak wykazano, zakwestionowane klauzule są nierzetelne i nieuczciwe a zatem sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy konsumentów. Jednocześnie kwestionowane postanowienia dotyczą kwestii odstąpienia od umowy a zatem nie odnoszą się do głównych świadczeń stron umowy. Oznacza to, że spełnione są wszystkie określone w art. 385¹ § 1 kc przesłanki uznania kwestionowanych klauzul umownych za niedozwolone.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanego o dopuszczenie dowodów wskazanych w odpowiedzi na pozew uznając, iż w warunkach dokonywania abstrakcyjnej oceny kwestionowanych postanowień dopuszczenie tych dowodów nie miało wpływu na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy uznając, iż kwestionowane postanowienia wzorca umownego stosowane przez pozwanego spełniają przesłanki klauzuli niedozwolonej (art. 385¹ § 1 k c) zakazał ich wykorzystywania w obrocie (art. 479⁴² § 1 kpc).

O obciążeniu pozwanego stałą opłatą sądową od pozwu orzeczono na podstawie art. 26 ust 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc stosownie do wyniku sporu.

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego zarządzone na zasadzie art. 479⁴⁴ kpc.

SSO Witold Rękosiewicz